

*Προσλαλιά κατά τήν επίσημη παρουσίαση τῶν δύο τόμων πρακτικῶν
τῶν πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου Νεκταρίου συγκληθέντων συνεδρίων*

(Αἴγινα, Τρίτη 29 Ἰανουαρίου 2002).

Σεβασμιώτατε ἅγιε ποιμενάρχα,
Ἄγιοι πατέρες,
Κύριε Δήμαρχε καὶ λοιποὶ ἐκπρόσωποι τῶν φορέων τῆς νήσου,
Κυρίες καὶ Κύριοι,
Ἐλλογιμώτατοι καὶ φίλτατοι πάντες,

Ἐπ' εὐκαιρία τῆς αὐριανῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία μᾶς προβάλλει ἀπόψε τὴ μορφή ἐνὸς οἰκείου ἱεράρχου, ἐνὸς συγχρόνου μεγάλου πατρὸς καὶ οἰκουμενικῆς ἀκτινοβολίας πνευματικοῦ διδασκάλου, τὴ μορφή τοῦ ἁγίου μας Νεκταρίου, ἐπισκόπου Πενταπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ. Καὶ ἀποτελεῖ ὄντως ἀγαθὴ συγκυρία ἡ ἀποψινὴ μας ἀναφορὰ στὸ πρόσωπο τοῦ ἁγίου Νεκταρίου, 112 καὶ πλέον ἔτη ἀπὸ ὁμοειδῆ πνευματικὴ ἐκδήλωση στὸ ἀλεξανδρινὸ Ἀχιλλοπούλειο παρθενάγωγεῖο, κατὰ τὴν ὁποία εἶχε κληθεῖ νὰ ὁμιλήσει ὁ ἅγιος Πενταπόλεως. Ἀπὸ πολλὰς ἀπόψεις -καί, βεβαίως, ὄχι μόνον χάριν τῆς ἱστορίας- εἶναι ἐπιφέλῃς νὰ θυμηθοῦμε τὸ προοίμιο τοῦλάχιστον ἐκείνης τῆς παλαιᾶς ὁμιλίας τοῦ ἁγίου:

*Ἡμέρα φαιδρὰ καὶ χαρμόσυνος ἀνέτειλεν ἡμῖν σήμερον
καὶ πάντες φαιδροὶ τὴν ἐνδόμυχον χαρὰν γηθοσύνης ἐκτὸς διαχέομεν.
Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν πανηγυρίζει τὴν ἐπιτολὴν τῶν τριῶν ἀστέρων τοῦ
νοητοῦ αὐτοῦ στερεώματος,
ᾧ ἡ ἐμφάνισις τὸν οὐρανὸν ἅπαντα κατηύγασεν.
Ἐορτάζει τὴν μνήμην τῶν τριῶν ἐνδόξοτέρων αὐτῆς Ἱεραρχῶν,
τὴν μνήμην τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου καὶ τοῦ
Χρυσοστόμου Ἰωάννου,
οἵτινες τὴν Οἰκουμένην ἀκτίσι δογμάτων θείων ἐπύρσευσαν,
τὴν μνήμην τῶν τριῶν γενναίων μαχητῶν τοῦ Χριστοῦ,
οἵτινες ἀγωνισθέντες λαμπρῶς ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἔτυχον παρ'
αὐτοῦ τοῦ ἀμαραντίνου τῆς νίκης στεφάνου.
Ὡς μήτηρ φιλόστοργος χαίρει ἐπὶ τῇ δόξῃ τῶν τριῶν ἐκλεκτοτέρων αὐτῆς
τέκνων,
ἅτινα ἐξέθρεψε μὲ τὸ ἄδολον γάλα τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ἀνέδειξε ποταμοὺς
σοφίας καὶ γνώσεως.
Μετὰ τῆς μητρὸς ἐκκλησίας χαίρει καὶ ἀγάλλεται καὶ ἅπαν τὸν
ὀρθοδόξον πλήρωμα,
διότι ἡ τῆς ἱερᾶς ταύτης τριανδρίας μνήμη εἶναι λίαν προσφιλεῖς καὶ
ἀγαστή.*

Καὶ εἶναι ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ διάσταση τῆς προσωπικότητος τοῦ ἁγίου Νεκταρίου ποὺ ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ ἀπόψε νὰ τονίσει καὶ νὰ

ἀναδειξεί. Τοῦ λογίου, δηλαδή, κληρικοῦ ποῦ συντάσσει ἀκαταπονήτως λόγους καὶ ὁμιλίες γιὰ τὴν ἐπ' ἐκκλησίαις καὶ ἐκτὸς αὐτῶν πνευματικὴ διδασχὴ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ διδασκάλου ποῦ μελετᾶ ἀκαταπαύστως καὶ συγγράφει συστηματικῶς πρωτότυπα διδασχικά ἐγγχειρίδια πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν του· τοῦ μοναστικοῦ ἡγέτου ποῦ δι' ἐπιστολιμαίων διατριβῶν ποδηγετεῖ τὶς ὑπὸ τὴν πνευματικὴ του καθοδήγηση διατελοῦσες ψυχές. Τὰ τελευταῖα ἕξι περιῖπου χρόνια, μὲ βασικὴ ἀφορμὴ τὰ διεξαχθέντα δύο ἐπιστημονικὰ περὶ τοῦ ἁγίου Νεκταρίου συνέδρια, εὐμοιρῆσαμε νὰ προσεγγίσουμε τὴν ἡγιασμένη φυσιογνωμία του ὑπ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἐν πολλοῖς παραγνωρισμένο πρῖσμα τῆς ἐλλογίμου δραστηριότητός του· ὁ λόγος ἐδῶ ἀναφέρεται συγκεκριμένα στὴν περὶ τὰ γράμματα ἐνασχόληση τοῦ ἁγίου, στὴ συγγραφή καὶ στὴν ἔκδοση πνευματικῶν πονημάτων, ἀδολεσχήματα ἀπὸ τὰ πλέον προσφιλῆ τοῦ ἁγίου Πενταπόλεως πρὸς τὰ ὁποῖα ἐκ νεότητος ἐπεδόθη μετὰ ζήλου, μάλιστα, οὐ τοῦ τυχόντος. Ἰδοῦ τί ἔγραφε κατὰ τὸ ἔτος 1893, ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ ἱεροκήρυκος τοῦ Νομοῦ ΦθιωτιδοΦωκίδος, πρὸς τὸν Πατριάρχη Σωφρόνιο: "Ὁ ἐνθερμος πόθος πρὸς πνευματικὰς ἀσχολίας καὶ πρὸς συγγραφήν μικρῶν μὲν καὶ ἐλαχίστων, ἀλλ' ὠφελίμων ἔργων, μὲ παρακινεῖ νὰ ἀποταθῶ πρὸς τὴν Ὑ. Θ. Παναγιόττητα καὶ νὰ παρακαλέσω Αὐτήν, ὅπως καὶ αὐτὴς εὐαρεστηθῆ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν πνευματικὸν τοῦτον πόθον μου χορηγοῦσά μοι ἐδραῖαν διαμονὴν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Αὐτῆς Θρόνῳ παρὰ τὴν βιβλιοθήκην, ἢ ἐντὸς τοῦ Πατριαρχείου, ἢ καὶ εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον. Εἰδὼς τὰς πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ἀγαθοῦ διαθέσεις τῆς Ὑ. Θ. Παναγιόττους προβαίνω εἰς τὴν παράκλησίν μου ταύτην, πέποιθα δὲ ὅτι θέλει εἰσακουσθῆ. Τὸ ἔργον τοῦ Ἱεροκήρυκος, Παναγιώτατε, μοὶ παρέχει μὲν πάντα τὰ πρὸς εὐζωίαν, ἀλλὰ δὲν εἶναι σύμφωνον πρὸς τὰς διαθέσεις μου, διότι καταναλίσκω τὸν χρόνον εἰς περιουδίας καὶ ἀδυνατῶ νὰ ἀσχολοῦμαι εἰς πνευματικόν τι ἔργον μὴ δυνάμενος νὰ φέρω βιβλία ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις οὔτε νὰ διατελῶ συγκεντρωμένος...". Πληθώρα ὁμοειδῶν αὐτομαρτυριῶν τοῦ ἁγίου Νεκταρίου, ἀλλὰ καὶ ἄλλες ἔμμεσες σχετικὲς πληροφορίες πιστοποιοῦν ὄχι μόνον τὴ συγγραφικὴ γενικῶς διάθεση καὶ ροπή του, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκδοτικὴ ἀνησυχία του ἢ ἀκόμη περισσότερο τὴν εἰδικῶς τυπογραφικὴ διαρκὴ μέριμνά του γιὰ τὸν πνευματικὸ του ἀμητό. Ἀβίαστα ὁ μελετητῆς τῶν ὑφισταμένων πηγῶν ἐντοπίζει πλησμονὴ τεκμηρίων γιὰ τὸν συγγραφικὸ του προγραμματισμὸ, τὴ δρομολόγηση ἐκτυπώσεως τῶν ἔργων του, τὴν ἀποστολὴ σχετικῶν ἀγγελιῶν πρὸς ἀναζήτηση συνδρομητῶν, τὴν προσωπικὴ τυπογραφικὴ ἐπιμέλεια καὶ τὶς προσεκτικὲς διορθώσεις τῶν σταδιακῶς λαμβανομένων τυπογραφικῶν δοκιμῶν (ὅπου κανεὶς ἀναγινώσκει ἔκπληκτος παρατηρήσεις περὶ τοῦ "γένους" τῶν τυπογράφων ποῦ ξαφνιάζουν μὲ τὴν ἐπικαιρότητά τους) καί, τέλος, τὴ διανομὴ καὶ διακίνηση τῶν ἐκδεδομένων βιβλίων του. Ἀρκεῖ, ἴσως, γιὰ νὰ περιγραφοῦν ἐδῶ ἀδρομερῶς τὰ σχετικὰ φρονήματα τοῦ ἁγίου, ἢ μνεῖα τῆς ἀκόλουθης προ-

τροπῆς του πρὸς τὶς μοναχὲς τῆς Αἰγίνης, διατυπωμένη σὲ ἐπιστολή του κατὰ μῆνα Ἰανουάριον τοῦ ἔτους 1906: "...νὰ μοὶ εὐχηθῆτε, ὅπως σᾶς προσφέρω ἐν ὄσῳ ζῶ κατ' ἔτος καὶ ἐν βιβλίον..."

Περισσότερα στοιχεῖα πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ θὰ ἔχουμε ἀπόψε τὴν ἰδιαίτερη χαρὰ καὶ τὴν ξεχωριστὴ τιμὴ νὰ ἀκούσουμε ἀπὸ τοὺς δύο διακεκριμένους προσκεκλημένους μας, τὸν κ. Δημήτριον Γόνη, καθηγητὴ καὶ πρόεδρο τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τὸν κ. Σοφοκλῆ Δημητρακόπουλο, φιλόλογο-θεολόγο, γνωστὸ ἐρευνητὴ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ ἁγίου Νεκταρίου. Οἱ ἐκλεκτοὶ ὁμιλητὲς μας θὰ παρουσιάσουν τοὺς δύο τόμους Πρακτικῶν τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1996 συγκληθέντων Συνεδρίων γιὰ τὰ 150 χρόνια ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ ἁγίου Νεκταρίου, δύο μεγάλων, ὅπως ἔχουν ἤδη ἀποτιμηθεῖ, ἐπιστημονικῶν γεγονότων, ποὺ ὅπως καὶ ἐκ προοιμίου ἐπεσημάνθη ἔστρεψαν τὸ ἐνδιαφέρον μας σὲ ἄλλες πτυχὲς τῆς δραστηριότητος τοῦ ἁγίου Νεκταρίου, ὑπεδαύλισαν τὴν περὶ ἁγίου Νεκταρίου νεώτερη ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ ἀπετέλεσαν τὸ σοβαρὸ ὑπόβαθρο καὶ τὴ στερεὰ βάση γιὰ τὸ ἐγχείρημα τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἀπάντων τοῦ ἁγίου Νεκταρίου, περὶ τοῦ ὁποῖου θὰ μᾶς ὁμιλήσει ἀκροτελευτίως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἐφραίμ.

Ἀχιλλεὺς Γ. Χαλδαιάκης